

Practical Law:**Rambam, Laws of Reciting Shema, Ch. 2**

(1) If one was reciting the *Shema*, and came upon other people or other people came upon him, if he is between one paragraph and the next, he stops and initiates a greeting to anyone whom he is obligated to honor — for example, if he sees his parent, his teacher, or someone who is greater in Torah learning than he — or returns the greeting to anyone who greeted him first. (2) If he is in the middle of a paragraph, he does not stop to initiate a greeting except to someone whom he fears, such as a king, or a robber, or similar to them. But if someone regarding whom he is obligated to honor, such as his parent or teacher, greets him first, he stops and returns his greeting. (3) These are the paragraph breaks: between the first and second blessings, between the second

blessing and “Hear, O Israel,” between “Hear, O Israel” and “If you will listen,” between “If you will listen” and “And God said.” At these paragraph breaks, he greets those whom he is obligated to honor and returns the greeting of any person. But between “And God said” and “True and steadfast” is considered like the middle of a paragraph, and he should not interrupt except to greet someone whom he fears or to return the greeting of someone whom he is obligated to honor.

הלכה

הרמב"ם הלכות קריאת שמע פרק ב'

א הִיָּה קוֹרֵא וַיִּפְגַּע בְּאַחֲרִים אוֹ פָּגְעוּ בוֹ אַחֲרָיִם אִם הִיָּה בֵּין פָּרָק לְפָרָק פּוֹסֵק וּמִתְחִיל וְשׂוֹאֵל שְׁלוֹם מִי שֶׁהוּא חַיִּיב בְּכַבּוּדוֹ כְּגוֹן שֶׁפָּגַע בְּאָבִיו אוֹ רֵבּוֹ אוֹ מִי שֶׁהוּא גָּדוֹל מִמֶּנּוּ בְּחֻכְמָה וּמִשִּׁיב שְׁלוֹם לְכָל אָדָם שֶׁנָּתַן לוֹ שְׁלוֹם: ב הִיָּה קוֹרֵא בְּאִמְצַע הַפָּרָשָׁה אֵינּוּ פּוֹסֵק וּמִתְחִיל לְשׂוֹאֵל אֲלֵא בְּשְׁלוֹם מִי שֶׁהוּא מִתִּירָא מִמֶּנּוּ כְּגוֹן מֶלֶךְ אוֹ אֲנָס וְכִיּוֹצֵא בָהֶן. אֲבָל מִי שֶׁהוּא חַיִּיב בְּכַבּוּדוֹ כְּגוֹן אָבִיו אוֹ רֵבּוֹ אִם נָתַן לוֹ שְׁלוֹם תְּחִלָּה פּוֹסֵק וּמִשִּׁיב לוֹ שְׁלוֹם: ג וְאֵלוּ הֵן בֵּין הַפָּרָקִים בֵּין בְּרִכָּה רֵאשׁוֹנָה לְשֵׁנִיָּה בֵּין שֵׁנִיָּה לְשִׁמְעָה בֵּין שְׁמִעָה לְ"וְהִיָּה" אִם שְׂמוּעָה בֵּין וְהִיָּה אִם שְׂמוּעָה לְ"וַיֹּאמֶר" בֵּין הַפָּרָקִים הָאֵלּוּ שׂוֹאֵל מִפְּנֵי הַכְּבוֹד וּמִשִּׁיב שְׁלוֹם לְכָל אָדָם: אֲבָל בֵּין וַיֹּאמֶר לְאַמֶּת וַיִּצִיב הָרִי זֶה כְּאִמְצַע הַפָּרָק וְלֹא יִפְסִיק אֲלֵא לְשׂוֹאֵל מִפְּנֵי הַיְרָאָה וּלְהַשִּׁיב מִפְּנֵי הַכְּבוֹד:

TERUMAH FOR WEDNESDAY

TORAH

תְּרוּמָה לַיּוֹם רְבִיעִי

תורה

יכוין בקריאת ששה פסוקים אלו שהם כנגד ו דמילוי וו דשם ב'ין לקנות בו הארת נפש משבת הבאה

טז וַנִּתֵּן אֶל־הָאָרֶן אֶת־הָעֵדוּת אֲשֶׁר אָתַן

(16) And inside the Ark, you will place the Testimony that I shall give you.

RASHI

רש"י

(טז) וַנִּתֵּן אֶל הָאָרֶן. כְּמוֹ בְּאָרֶן: הָעֵדוּת. הַתּוֹרָה. וַנִּתֵּן אֶל הָאָרֶן — [literally, “And you will place to the Ark.” Here, the expression

is used as] the equivalent of “in the Ark.” הָעֵדוּת — [refers here to] the Torah, which

די אתן לך: יז ותעבד כפרתא
 דדהב דכי תרתין אמין ופלגא
 ארפה ואמתא ופלגא פתייה:
 יח ותעבד תרין כרובין דדהב
 נגיד תעבד יתהון מתרין
 סטרי כפרתא: יט ועבד כרובא
 חד מסטרא מפא וכרובא חד

אליד: שני יז ועשית כפרת זהב טהור
 אמתים וחצי ארפה ואמה וחצי רחבה:
 יח ועשית שנים כרבים זהב מקשה תעשה
 אתם משני קצות הכפרת: יט ועשה כרוב
 אחד מקצה מזה וכרוב אחד מקצה מזה

(17) And you will make a lid of pure gold, [with] its length two and a half cubits, and its width one and a half cubits. (18) And you will make two golden Cherubim. You must form them by hammering them out from the two ends of the very lid. (19) Make one Cherub from one end, and one Cherub from the other

RASHI

is a testimony (עדות) between Me and you, [says God,] that I have commanded you [to fulfill] the commandments that are written in it (see Tanchuma Pikudei 4). [Even though later (Exodus 40:20), Rashi explains the same term to mean the Tablets, here, it refers to the entire Torah, yet to be completed by Moshe, and thus, “the Testimony that I shall give you,” i.e., in the future (Siftei Chakhamim).] (17) כפרת — [means:] A cover upon the Ark. The Ark was open on its top, and this lid was placed upon it like a sort of board [that sealed up the open top]. [With] its length two and a half cubits — just

like the length of the Ark itself. And the lid's width was also just like that of the Ark [namely, one and a half cubits]. The lid rested upon the thickness of the four Ark walls. And although Scripture does not specify the dimension of the lid's thickness, our Rabbis have nevertheless taught that it had a thickness of one handbreadth (Sukkah 5a). (18) Cherubim — These had the likeness of a child's face (Sukkah 5b). [The very name כרבים means “like (כ) a young child (רביא)” (Mizrachi).] מקשה תעשה — [means:] You must not make these Cherubim as independent units and then later, after they are made, attach them to the ends of the lid, as metal-smiths do through the process called solderiz [in Old French, “soldering” in English] — rather, you must take a large piece of gold when you first construct the lid, and then beat it with a hammer and mallet in the middle of it; consequently, its ends will bulge out upwards, and from these bulked out ends, you may form the Cherubim [thereby making the Cherubim and the lid from the very same uninterrupted piece of gold]. מקשה — Batediz in Old French, as in (Daniel 5:6), “[and his knees] knocked (נקשן) one against the other.” קצות הכפרת —

רש"י
 שהיא לעדות ביני וביניכם שצויתי אתכם מצות הכתובות בה: (יז) כפרת. כסוי על הארון שהיה פתוח מלמעלה ומניחו עליו כמין דף: אמתים וחצי ארפה. כארבו של ארון ורחבה כרחבו של ארון ומנחת על עובי הכתלים ארבעתם ואע"פ שלא נתן שעור לעובייה פרו רבותינו שהיה עובייה טפה: (יח) כרבים. דמות פרוץ תינוק להם: מקשה תעשה. שלא תעשה בפני עצמם ותחברם בראשי הכפרת לאחר עשייתם כמעשי צורפים שקורין שולד"ץ אלא הטל זהב הרבה בתחלת עשית הכפרת והכה בפטיש ובקורנס באמצע וראשין בולטין למעלה וציר הכרובים בבליטת קצותיו: מקשה. בסוד"ץ בלע"ז. כמו דא לדא נקשן: קצות

מִסְטָרָא מִכָּא מִן כְּפֻרְתָּא
תַּעֲבִדוּן יְת כְּרוּבִיא עַל תְּרִין
סְטְרוּהִי: כ ויהוון כְּרוּבִיא
פְּרִיסָן גְּדַפְיָהוּן לְעֵלָא מְטָלִין
בְּגַדְפִיָּהוּן עַל כְּפֻרְתָּא וְאִפְיָהוּן
חַד לְקַבֵּל חַד לְקַבֵּל כְּפֻרְתָּא
יְהוּן אִפִּי כְּרוּבִיא: כא ויתתן ית

מִן־הַכְּפֻרֶת תַּעֲשׂוּ אֶת־הַכְּרֻבִים עַל־שְׁנֵי
קְצוֹתָיו: כ וְהָיוּ הַכְּרֻבִים פְּרָשִׁי כְּנָפִים
לְמַעַלָּה סֹכְכִים בְּכַנְפֵיהֶם עַל־הַכְּפֻרֶת
וּפְנֵיהֶם אִישׁ אֶל־אָחִיו אֶל־הַכְּפֻרֶת יִהְיוּ
פְּנֵי הַכְּרֻבִים: כא וְנָתַתְּ אֶת־הַכְּפֻרֶת עַל־

end. You must make the Cherubim from the [same piece as the] lid itself, on both of its ends. (20) And the Cherubim will have their wings spread out upwards, thus forming a canopy with their wings over the lid. Facing one another, their [actual] faces will be [inclined down] towards the lid. (21) And

RASHI

רש"י

[means:] The ends of the lid [i.e., a Cherub was to be located at each end of the lid's length (Mizrachi)]. (19) **Make one Cherub from one end** — In order to prevent you from [erroneously] suggesting [from the preceding verse] that two Cherubim be placed on each lid end, our verse here therefore found it necessary to state: “One Cherub from one end.” מִן הַכְּפֻרֶת — [means:] You must make the Cherubim from the lid itself. [Scripture here provides] the explanation to the statement (in the preceding verse), מִקְשָׁה תַעֲשֶׂה אֹתָם, namely, that you must not make the Cherubim as separate

הַכְּפֻרֶת. רִאשֵׁי הַכְּפֻרֶת: (ט) וְעֵשָׂה כְּרוּב אֶחָד מִקְצֵהָ. שְׁלֹא תֵאמַר שְׁנַיִם כְּרוּבִים לְכָל קְצֵה וְקְצֵה לְכָף הַיְצָרְף לְפָרֵשׁ כְּרוּב אֶחָד מִקְצֵה מִזֶּה: מִן הַכְּפֻרֶת. עֲצָמָה תַעֲשֶׂה אֶת הַכְּרוּבִים זֶהוּ פְּרוּשׁוֹ שֶׁל מִקְשָׁה תַעֲשֶׂה אֹתָם שְׁלֹא תַעֲשֶׂם בְּפְנֵי עֲצָמָם וְתַחֲבֵרָם לְכְפֻרֶת: (כ) פְּרָשִׁי כְּנָפִים. שְׁלֹא תַעֲשֶׂה כְּנָפֵיהֶם שׁוֹכְבִים אֲלָא פְּרוּשִׁים וְגִבּוּהִים לְמַעַלָּה אֲצֵל רִאשֵׁיהֶם שִׁיָּהָא י' טַפְחִים בַּחֲלָל שְׁבִין הַכְּנָפִים לְכְפֻרֶת כְּדֵאִיתָא בְּסִכָּה: (כא) וְאֵל הָאָרֶץ תִּתֵּן אֶת הָעֵדוּת. לֹא יִדְעָתִי לָמָּה נִכְפַּל שְׁהָרִי כְּבֵר נֶאֱמַר וְנָתַתְּ אֶל הָאָרֶץ אֶת הָעֵדוּת וַיֵּשׁ לוֹמֵר שְׂבָא לְלִמּוֹד שְׁבַעוּדוֹ אָרוֹן לְבָדוֹ בְּלֹא כְפֻרֶת יִתֵּן תַּחֲלָה הָעֵדוּת לְתוֹכּוֹ וְאַחַר כֵּן יִתֵּן אֶת הַכְּפֻרֶת עָלָיו וְכֵן מְצִינוּ

units and then attach them to the lid [but rather, they must be made from the very same piece of gold as the lid itself (see Rashi on preceding verse)]. (20) **Their wings spread out** — You must not [form the Cherubim] such that their wings are [folded in and] resting. Rather, [the wings must be] spread open, reaching upwards, just above their heads (see Rashi Sukkah 5b), so that the [height of the] space between the lid and [the top of the canopy formed by] their wings, is ten handbreadths, as is taught in Tractate Sukkah (5b and see Rashi there). (21) **Place the Testimony [that I shall give you,] inside the Ark** — I do not know why this phrase has been repeated here, for it has already been stated (verse 16 above), “And inside the Ark, you will place the Testimony [that I shall give you].” One may nevertheless submit the following explanation: It comes to teach us that while the Ark is by itself, i.e., without the lid, the Testimony must first be placed inside it, and only afterwards, should the lid be placed on top. And indeed, so we find, that when the Sanctuary was erected, the verse

הָאָרֶן מִלְמַעְלָה וְאֶל-הָאָרֶן תִּתֵּן אֶת-
הָעֵדוּת אֲשֶׁר אֶתֵּן אֵלֶיךָ:

you shall place the lid on top of the Ark [after] you place the Testimony that I shall give you, inside the Ark.

RASHI

states (Exodus 40:20), "he placed the Testimony inside the Ark," and only after this, it continues, "and he placed the lid on top of the Ark."

רש"י
בְּשִׁהֲקִים אֶת הַמִּשְׁכָּן נֹאמַר וַיִּתֵּן אֶת הָעֵדוּת אֶל הָאָרֶן וְאַחַר כֵּן וַיִּתֵּן אֶת הַכַּפֹּרֶת עַל הָאָרֶן מִלְמַעְלָה:

PROPHETS I Kings 6

ט וּבִנָּא יֵת בֵּיתָא וְשִׁכְלִילָה וְטָלִיל יֵת בֵּיתָא בְּהִנְתּוּכִין וְעִילָא מִנְהוֹן סְדָרָא דְרִיכְכַת רִישֵׁי שִׁירֵיתָא אַרְזֵיא: י וּבִנָּא יֵת תִּיקָא עַל כָּל בֵּיתָא חֲמִשׁ אַמִּין רוּמָה וְטָלִיל יֵת בֵּיתָא בְּאֵעִי אַרְזֵיא: יא וְהוּהּ פִּתְגָם נְבוּאָה מִן קֳדָם יְיָ עִם שְׁלֹמֹה לְמִימְרָ: יב בֵּיתָא הָדִין דִּי אֲתָ בְּנֵי אִם תְּהֵךְ בְּקִימֵי וְיֵת דִּינֵי תְעַבִּיד וְתִטֵּר יֵת כָּל פְּקוּדֵי לְמֵהךְ בְּהוֹן וְאִקִּים יֵת

נְבִיאִים מַלְכִים פֶּרֶק ו
ט וַיִּבֶן אֶת-הַבַּיִת וַיִּכְלֹהוּ וַיִּסְפֵּן אֶת-הַבַּיִת גְּבִים וּשְׁדֵרֹת בְּאֲרָזִים: י וַיִּבֶן אֶת-הַיְצוּעַ הַיְצוּעַ עַל-כָּל-הַבַּיִת חֲמִשׁ אַמּוֹת קוֹמָתוֹ וַיֵּאָחֶז אֶת-הַבַּיִת בְּעֵצֵי אֲרָזִים: יא וַיְהִי דְבַר-יְדוּהָ אֶל-שְׁלֹמֹה לֵאמֹר: יב הַבַּיִת הַזֶּה אֲשֶׁר-אַתָּה בֹנֵה אִם-תֵּלֵךְ בְּחֻקֹּתַי וְאֶת-מִשְׁפָּטַי תַּעֲשֶׂה וּשְׁמַרְתָּ אֶת-כָּל-מִצְוֹתַי לִלְכַת בְּהֵם וְהִקְמַתִי אֶת-דְּבָרֵי אֲתָךְ אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֶל-דָּוִד אָבִיךָ: יג וּשְׁכַנְתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא אֶעֱזֹב אֶת-עַמִּי יִשְׂרָאֵל: יד וַיִּבֶן שְׁלֹמֹה אֶת-הַבַּיִת וַיִּכְלֹהוּ: פִּתְגָמֵי עַמְךָ דִּי מְלִילִית עִם דָּוִד אָבוּךָ: יג וְאֲשֵׁרֵי שְׁכַנְתִּי בְּגוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא אֲרַחֵק יֵת עַמִּי יִשְׂרָאֵל: יד וּבִנָּא שְׁלֹמֹה יֵת בֵּיתָא וְשִׁכְלִילָה:

(9) And he built the House, and finished it; and covered the House with panelling and joined planks of cedar. (10) And then he built the side structure against all the House, five cubits high; and he covered the House with timber of cedar. (11) And the word of the Lord came to Shlomoh, saying, (12) Concerning this House which you are building, if you will walk in My statutes, and execute My judgments, and keep all My commandments to walk in them; then will I establish My word with you, which I spoke to David your father. (13) And I will dwell among the Children of Israel, and will not forsake my people, Israel. (14) And Shlomoh built the House, and finished it.

RASHI

(9) וַיִּסְפֵּן — an expression of covering a ceiling. גְּבִים — a ceiling cover. וּשְׁדֵרֹת — rows [of cedar planks]. (10) And he covered the House — this refers to the upper covering of the roof and [the סֹפֵן

רש"י
(ט) וַיִּסְפֵּן. לְשׁוֹן בְּסוּי תְּקֵרָה: גְּבִים. כְּמוֹ בִּפְרוֹת: וּשְׁדֵרֹת. שׁוּרוֹת: (י) וַיֵּאָחֶז אֶת הַבַּיִת. הוּא הַגֵּג הָעֲלִיּוֹן וְהוּא תְּקֵרַת הָעֲלִיּוֹה:

covering mentioned above (6:9) was the ceiling of the upper story.

uproot [them], he must uproot [them]; to plow after it [i.e., after harvesting so that weeds should not grow], he must plow after it. It is all determined by local custom. And just as they divide the grain, so, too, they also share in the straw and stubble. And just as they divide the wine, so, too, do they share in the branches [cut from the vine] and the canes [for supporting the vines] since both supply the canes [originally]. (2) If one leases a field from his neighbor, which is dependent upon irrigation, or is stocked with fruit trees [which is very precious to the farmer], and the spring [which irrigated the field] dries up, or the fruit trees are felled, he cannot reduce the rental fee. But if he says; Lease me this

field which is irrigated, or; [Lease me] this field which contains fruit trees, and the spring dries up or the trees are felled, he may make a deduction from the rental fee [since it has been made clear that the irrigation spring or fruit trees, were a key component in his calculation of the rental agreement]. (3) If one leases a field from his neighbor [at a fixed percentage] and neglects it [leaving it fallow], we assess how much it should have produced [had he plowed and sowed] and he must pay him [the agreed percentage]; for thus he writes him [in the leasing contract]; Should I neglect and not plow, I will pay the best [that the field could have produced]. (4) If a man leases a field [for a set fee] from his neighbor and refuses to weed it, saying; What does it matter to you, as long as I pay you your rental? He is not heeded, because he [the lessor] can reply; Tomorrow you may leave it, and it will be overgrown with weeds. (5) If a man leases a field to his neighbor [for a percentage of the crop], and it does not yield [a satisfactory crop, and he refuses to work it any further, claiming that this field is not worth his while]; if there is enough to make a pile [of two *se'ah*], he [the tenant] is bound to go on

בנו עובדיה מברטנורא

א המקבל שדה. באריסות, למחצה לשליש ולרביעי. או בחכירות, בכך וכך כורין לשנה: **לחרוש אחריו.** אחר הקצירה או העקירה, כדי להפוך שרשים של עשבים רעים שבו וימותו: **ובקנים.** המעמידים את הגפנים: **ושניהם מספקים את הקנים.** מה טעם אמר, מה טעם חולקים בקנים, לפי ששניהם מספקים את הקנים החדשים בכל שנה: **ב בית השלחין.** קרקע יבשה שאין די לה מי גשמים: **או בית האילן.** ובשביל האילן היא חביבה על האריס, שנטל חלק בפירות בלא טורה: **יבש המעיין.** שבה. שממנו משקין אותה: **מן חכורו.** אם קבלה בחכירות כך וכך כורין לשנה. דמעיקרא לא גלי דעתיה דמשום מעין או אילן טפי לה בחכירותיה: **חכור לי בית השלחין זו.** גלי דעתיה דשביל שהיא בית השלחין טפי לה וחכרה ממנו: **ג המקבל שדה.** למחצה לשליש ולרביעי: **והובירה.** שלא חרש בה ולא זרעה: **אם אוביר.** אעשנה בורה: **ולא אעביר.** ולא אעשה בה פעולה הראויה לה: **אשלם במיטבא.** כפי מה שהיתה ראויה לעשות אם היתה חרושה חרושה כראוי: **ד ולא רצה לנכש.** לנקות התבואה מעשבים רעים, שמתשישים כח הקרקע ומעכבין התבואה מלעלות: **מה איכפת לך.** אם יחסר חלקי שהעשבים מכחישים השבלים, אתן לך חכירוך כך וכך כורין שפסקתי עמך: **ה המקבל שדה מחבירו.** למחצה לשליש ולרביעי כאריס: **ולא עשתה.** תבואה אלא

לעקר, יעקר, לחרש אחריו, יחרש. הכל כמנהג המדינה. כשם שחולקין בתבואה, כך חולקין בתבן ובקש. כשם שחולקין ביין, כך חולקין בזמורות ובקנים. ושניהם מספקין את הקנים: **ב המקבל שדה מחברו,** והיא בית השלחין או בית האילן, יבש המעיין ונקצץ האילן, אינו מנכה לו מן חכורו. אם אמר לו חכור לי שדה בית השלחין זה או שדה בית האילן זה, יבש המעיין ונקצץ האילן, מנכה לו מן חכורו: **ג המקבל שדה מחברו והובירה,** שמין אותה כמה ראויה לעשות ונותן לו, שקד כותב לו, אם אוביר ולא אעביר, אשלם במיטבא: **ד המקבל שדה מחברו ולא רצה לנכש,** ואמר לו מה אכפת לך, הואיל ואני נותן לך חכורך, אין שומעין לו, מפני שכול לומר לו, למחר אתה יוצא ממנה, ומעלה לפני עשבים: **ה המקבל שדה מחברו ולא עשתה,** אם יש בה כרי

working. Says Rabbi Yehudah: What kind of standard is a stack [would it not also depend on the size of the field]? Rather [the standard is], if it produced enough seed to replant [i.e., it produced as much seed as he had originally planted, then he must continue to work the field]. (6) If a man leases a field from his neighbor [at a set amount], and it [the crop] is eaten by grasshoppers, or blasted [by a hurricane], if it was a widespread disaster, he can deduct from the rental; if it was not a widespread disaster, he may not deduct from the rental [the owner tells the lessee, it was your luck that caused the loss]. Rabbi Yehudah says; If he leased it for cash, regardless of whether it was widespread or not, he may not make any deductions from the rental [since grasshoppers and hurricanes have no effect on money, the decree obviously was meant for growers of produce; the *halachah* does not follow Rabbi Yehudah] (7) If a man leased a field at a fixed annual rental of ten *kor* of wheat, and it [the field] was blasted, he may pay him from that [very same stricken wheat, and the landowner may not say; Purchase good quality wheat for your payment]. If, [on the other hand,] the wheat grown was of very high quality, he [the tenant] cannot say; I will purchase wheat in the market [for your rental], rather, he must pay him, from the very same [wheat]. (8) If one leases [for a fixed amount of produce] a field from his neighbor to sow barley, he may not sow wheat [since wheat draws more nutrients from the land]; [to sow] wheat, he may sow barley. However Rabbi Shimon ben Gamliel forbids it [since it weakens the land when the crop is changed]. [If rented for] grain, he may not plant peas; but, if [for] peas, he may plant grain. However, Rabbi Shimon ben Gamliel forbids it. (9) If a man leases a field for a few years [less than seven], he may not plant flax [since flax weakens the soil, which may not regain its fertility for seven years], nor

רַבְּנוּ עֹבְדֵי מַבְרַטְנוּרָא

מעט. ובא לו האריס למנוע מלהתעסק בה עוד, שאין בה כדי טרחו: **אם יש בה כדי לעשות מתבואתה כרי.** שיש בו כדי לכסות הרחת שזורים בה התבואה, והוא קרוב לסאתים. חייב לטפל בה בעל כרחו: **מה קצבה בכרי.** אין קצבה זו ראויה שתהיה שדה גדולה בשיעור כרי ושדה קטנה בשיעור כרי. ואינה דומה טיפולה של שדה גדולה לטיפול של שדה קטנה: **אלא אם יש בו כדי נפילה.** כלומר בשיעור מה שזרע בה, חייב לטפל בה. ואין הלכה כרבי יהודה: **ו המקבל שדה.** בחכירות כך וכך כורין: **מכת מדינה.** שאכל חגב, או נשתדפו רוב שדות של אותה מדינה או אותה בקעה: **אינו מנכה.** דאמר לו מולך גרם: **בין כך ובין כך.** אפילו היא מכת מדינה אינו מנכה. שעל המעות לא נגזרה גזירה: **ז ולקתה.** שהיו החטים שדופות: **נותן לו.** עשרה כורים שפסק עמו מחטים שדופות הללו. ולא מצי היאך למימר ליה חטים יפות קא בעינא מינך: **ח המקבל שדה מחבירו לזרעה שעורים.** בחכירות כך וכך שעורים או חטים או מעות: **לא יזרענה חטים.** שהחטים מבחישות הקרקע יותר מן השעורים: **רשב"ג אוסר.** שקשה לקרקע כשזורעים אותה שנה ממין זה ושנה ממין אחר. ולענין פסק הלכה הכל לפי הקרקע ולפי המקום. אם התנה עמו בדבר שמכחיש הקרקע מעט אינו יכול לשנות ולזרוע דבר שמכחיש הרבה. ואיפכא שרי: **ט לשנים מועטות.** פחות משבע

להעמיד כרי, חייב לטפל בה. אמר רבי יהודה, מה קצבה בכרי. אלא אם יש בה כדי נפילה: **ו המקבל שדה מחברו ואכלה חגב או נשדפה,** אם מכת מדינה היא, מנכה לו מן חבורו, אם אינו מכת מדינה, אינו מנכה לו מן חבורו. רבי יהודה אומר, אם קבלה הימנו במעות, בין כך ובין כך אינו מנכה לו מחבורו: **ז המקבל שדה מחברו בעשרה כור חטים לשנה ולקתה,** נותן לו מתוכה. היו חטיה יפות, לא יאמר לו הריני לוקח מן השוק, אלא נותן לו מתוכה: **ח המקבל שדה מחברו לזרעה שעורים,** לא יזרענה חטים, חטים, יזרענה שעורים. רבן שמעון בן גמליאל אוסר. תבואה, לא יזרענה קטניות, קטניות, יזרענה תבואה. רבן שמעון בן גמליאל אוסר: **ט המקבל שדה מחברו לשנים מועטות,** לא יזרענה פשתן, ואין לו בקורת

has he the right to the [branches of] sycamore [trees which are used as] beams [since they require seven years to grow back]. But if he leased it for seven years, he may, in the first year, plant flax, and he has the right to the sycamore beams. (10) If one leases a field for a “*shavua*” [a seven year *shemitta* cycle] for seven hundred zuz, the Sabbatical year is included. But if he leases it for “seven years” for seven hundred zuz, it is not included. (11) A worker hired by the day can collect [his wages] the entire [following] night [and if he is not paid by then, the employer has transgressed “Do not let the worker's wage remain with you overnight till morning”

(Leviticus 19:13)]; if hired by the night, he can collect it the entire [following] day [and if he is not paid by then, the employer has transgressed “Do not withhold the wages of a ... hired worker. Rather you must give him his wage on the day it is due to him” (Deuteronomy 24:14-15)]. If engaged by the hour [at night] he can collect it the whole night and [if engaged by the hour by day he can collect it] the whole day. If engaged by the week, month, year, or *shavua* [a seven year *shemitta* cycle]: if his time expires [i.e., he finished his responsibilities] by day, he can collect [his wages] the whole of that day; if at night, he can collect it all night [according to the *Tanna Kama*] and [according to Rabbi Shimon all night and] the following day. (12) Regardless of whether one hired a man, beast or utensil, it is subject to [the law]; “You must give him his wage on the day it is due to him,” (Deuteronomy 24:15) and [to the law] “Do not let the worker's wage remain with you overnight till morning.” (Leviticus 19:13) When is it [that the employer transgresses]? Only if the employee requested payment from him but, if he didn't request payment, there is no transgression. If he gave an order to a shopkeeper [to give the worker produce in the amount of his wages] or a money changer [to give him small change amounting to his wages while he will take care of the bill, and this was an arrangement

רבנו עובדיה מברטנורא

שנים: לא יזרענה פשתן. שזרע פשתן מכחיש בארץ הרבה ורשיו נשארים בקרקע עד שבע שנים: ואין לו בקורת שקמה. עץ תאנה של יער הוא, וקוצצים ענפיו לקורות הבנין, והם חוזרים וגדלים, ופחות משבע שנים אינן נעשות קורות. הלכך קבלה לפחות משבע שנים לא יקוץ קורות שבה, דלאו אדעתא דקורות נחית, דבשנים מועטות אינם חוזרים לקורות. אבל קבלה לשבע שנים, שנה ראשונה וזרעה פשתן וקוצץ שקמה שבה: **א** שכיר יום גובה כל הלילה. שלאחריו, שנאמר (ויקרא י"ט) לא תלין פעולת שכיר אתך עד בקר. ואי אפשר לומר שבשכיר לילה מדבר, שהרי אין שכירות משתלמת אלא בסופה, דכתיב (שם כ"ה) כשכיר שנה בשנה, ודרשינן מינה (בבא מציעא ס"ה ע"א) שכירות של שנה זו משתלמת בתחילת שנה אחרת. אלמא לא משתעבד ליה לשכיר יום עד שקיעת החמה. וכי כתיב לא תבא על כרחך בשכיר לילה תוקמיה, שנשתעבד לו לבוקר משכלתה שכירותו. וכן לא תלין נמי לא תוקמיה בשכיר לילה, דהא לא משתעבד ליה עד הבוקר: שכיר שעות גובה כל היום וכל הלילה. הכי קאמר, שכיר שעות דיום גובה כל היום, שכיר שעות דלילה גובה כל הלילה: שכיר שבווע. שמיטה: יצא ביום. שכלתה שכירותו לבוקר או ביום,

שקמה. קבלה הימנו לשבע שנים, שנה ראשונה יזרענה פשתן, ויש לו בקורת שקמה: **י** המקבל שדה מחברו לשבוע אחד בשבע מאות זוז, השביעית מן המנין. קבלה הימנו שבע שנים בשבע מאות זוז, אין השביעית מן המנין: **א** שכיר יום גובה כל הלילה, שכיר לילה גובה כל היום, שכיר שעות גובה כל הלילה וכל היום. שכיר שבת, שכיר חדש, שכיר שנה, שכיר שבוע, יצא ביום, גובה כל היום, יצא בלילה, גובה כל הלילה וכל היום: **ב** אחד שכר אדם ואחד שכר בהמה ואחד שכר כלים יש בו משום (דברים כד) ביומו תתן שכרו, ויש בו משום (ויקרא יט) לא תלין פעולת שכיר אתך עד בקר. אימתי. בזמן שתבעו, לא תבעו, אינו עובר עליו. המקהו אצל חנוני או אצל שלחני, אינו עובר עליו. שכיר, בזמנו

which both the worker and the shopkeeper accepted], there is no transgression. A hired laborer [who demands payment but, the employer says that he had already been paid]: if within the period of time [as set in the previous Mishnah for payment], he [the employee] swears and is paid [even though, according to Biblical law, the defendant swears and is not liable, here, the Rabbis instituted that the employee swears, because

an employer can be very busy with many workers and mistakenly believe that he had already paid]. But if the set time [of payment] passed, he cannot swear and receive payment [rather, the employer swears and is not liable, even though he is busy and forgetful. However, once the set time of payment is upon him, he usually remembers and does not transgress by withholding payment]. If he has witnesses that he demanded payment within the set period of time [and the employer told him, I will pay you later], he can [still] swear [the next day, i.e., he may swear up until the next period of day or night, from the time that the witnesses heard that the employer said he will pay later] and receive it. Regarding a resident alien: one is subject to [the law] “You must give him his wage on the day it is due to him,” (Deuteronomy 24:15) but not to that of, “Do not let the worker's wage remain with you overnight till morning” (Leviticus 19:13) [because the beginning of the verse uses the term רֶעֶךָ and a resident alien is not included in that term]. (13) If a man lends [money] to his fellow [and the due date arrived and he was not paid], he may not take security from the fellow only [if done] through [a messenger appointed by] the court, and he [even the court messenger] may not enter the fellow's house to take the security, for it is written; “You shall stand outside.” (Deuteronomy 24:11) If he possessed two articles [which together are equivalent in value to the loan if the debtor needs it], he takes one and leaves one [for example, if he took a pillow and a plow] he returns the pillow at night and the plow by day. But if he [the debtor] dies, he need not return [the security] to his heirs. Rabbi Shimon ben Gamliel says; Even to [the debtor]

רַבֵּנוּ עֹבְדֵי מַבְרַטְנוֹרָא

גובה כל היום. וכיון ששקעה חמה עובר עליו: יצא בלילה. שכלתה שכירתו בלילה: גובה כל הלילה וכל היום. דכיון דמשכה פעולתו משתחשך הוי ליה שכיר לילה, ואינו עובר עליו בבוקר עד למחרת בשקיעת החמה: **יב אחד שכר בהמה ואחד שכר כלים.** דכתיב לא תלין פעולת שכיר אתך, כל שפעולתו אתך, ואפילו בהמה וכלים: **לא תבעו אינו עובר עליו.** דכתיב אתך, לדעתך שלא מדעתו: המחהו. נתקו מאצלו והעמידו אצל חנוני ואמר לו תן לפועל זה בדינר פירות ואני אשלם, או אמר לשולחני תן לו בדינר מעות: **אינו עובר עליו.** דכתיב אתך, ולא שהמחהו אצל חנוני: **שכיר בזמנו נשבע ונוטל.** משום דבעל הבית טרוד בפועליו ולפעמים סבור שנתן והוא לא נתן, שקלוה לשבועה מבעל הבית ושדיה אשכיר: **שלא בזמנו.** אף על גב דבעל הבית טרוד בפועליו, כי מטא זמן חיוביה רמי אנפשיה ומדבר, ולא חשיד בעל הבית שהוא עובר על כל תלין: **גר תושב.** שקבל עליו שלא לעבוד ע"ז ואוכל נבלות. אין בו משום לא תלין, דכתיב ברישא דקרא רעך, רעך ולא גר תושב: **יג המלוה את חבירו.** והגיע זמן ולא פרעו: **לא ימשכנו.** ליקח ממנו משכון בעל כרחו ואפילו בשוק, אלא ע"י שליח בית דין, שיקח ממנו ברשות ב"ד: **ולא יכנס לביתו.** אפילו שליח ב"ד לא יכנס לביתו. וכל שכן בעל חוב עצמו: **היה לו שני כלים.** וחובו כנגד

נִשְׁבַּע וְנוֹטֵל, עֵבֶר זְמַנו אֵינוֹ נִשְׁבַּע וְנוֹטֵל. אִם יֵשׁ עֵדִים שֶׁתִּבְעוּ בְּזִמְנוֹ, הָרִי זֶה נִשְׁבַּע וְנוֹטֵל. גֵּר תוֹשֵׁב יֵשׁ בוֹ מִשּׁוּם בְּיּוֹמוֹ תִּתֵּן שְׂכָרוֹ, וְאֵין בוֹ מִשּׁוּם לֹא תִּלְיִן פְּעֻלַּת שְׂכִיר אֲתָךְ עַד בִּקְרוֹ: יֵג הַמְלוֹה אֶת חֲבֵרוֹ, לֹא יִמְשְׁכְּנוֹ אֶלָּא בְּבֵית דִּין, וְלֹא יִכְנֵס לְבֵיתוֹ לְטַל מִשְׁכּוֹנוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים כד) בַּחוּץ תַּעֲמֹד. הָיָה לוֹ שְׁנַי כָּלִים, נוֹטֵל אֶחָד וּמִנִּיחַ אֶחָד, וּמַחְזִיר אֶת הַכֶּר בְּלִילָה וְאֶת הַמַּחְרָשָׁה בַּיּוֹם. וְאִם מָת, אֵינוֹ מַחְזִיר לְיוֹרְשָׁיו. רַבֵּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אָמַר, אִף לְעַצְמוֹ אֵינוֹ מַחְזִיר

himself, he returns it only up to thirty days; after that, he may sell it upon the instructions of the court. A man may not take security from a widow, [regardless] whether she is wealthy or poor, for it is written, “Do not take a widow’s garment as security.” (Deuteronomy 24:17) He who takes a mill in

pledge transgresses a negative commandment and is guilty on account of two [forbidden] articles for it is written; “One must not give the lower or upper millstone as security.” (ibid. verse 6) and not only the lower and the upper millstones were declared forbidden but, anything employed for the preparation of food for human consumption, for it is written; “[One must not give the lower or upper millstone as security] because that is tantamount to giving life as security” (ibid.) [i.e., anything that gives life].

רבנו עובדיה מברטנורא

שניהם ומשכנו בשניהם: נוטל אחד ומחזיר אחד. בשעה שהוא צריך לזה, יחזירונו ויעבב השני אצלו, כדמפרש ואזיל, מחזיר את הכר בלילה ואת המחרישה ביום: מת. הלוח. אין משיב העבוב ליורשים, שאין כאן מצות השבת העבוב, דהשב תשיב לו את העבוב כתיב (דברים כ"ד), לו ולא ליורש: עד שלשים יום. זמן בית דין. ואין הלכה כרבן שמעון בן גמליאל: בין שהיא עניה בין שהיא עשירה וכו'. משום דאיכא למאן דאמר, עניה הוא דאין ממשכנין, שמתוך שאתה צריך להחזיר לה והיא נכנסת ויוצאת אצרך, אתה משיאה שם רע בשכנותיה, אבל עשירה דליכא למימר הכי, אימא ממשכנין, קמשמע לן האי תנא דלא, דכתיב לא תחבול בגד אלמנה, אחד עניה ואחד עשירה במשמע: משום שני כלים. העליונה רכב. והתחתונה רחים:

Gemara Bava Metziah, 107a

גמרא בבא מציעא דף קז.

Rabbi Yehudah said to Rabin son of Rabbi Nachman: My brother Rabin, do not buy a field that is near a town [and thereby be subject to an evil eye]; for Rabbi Avahu said in the name of Rabbi Huna in Rav's name: One may not stand over his neighbor's field when its crop is full-grown [so that he not injure it through an evil eye]. But that is not so! For when Rabbi Abba met Rav's disciples, and asked them; What comments did Rav make upon these verses: “Blessed will you be in the city, and blessed will you be in the field. Blessed will you be when you come, and blessed will you be when you go?” (Deuteronomy 28:3-6) They answered him: Thus did Rav say: ““Blessed will you be in the city” — that your house shall be near a Synagogue; “And blessed will you be in the field” — that your property should be near the city; “Blessed will you be when you come,” — that you

אֶלָּא עַד שְׁלֹשִׁים יוֹם, וּמִשְׁלֹשִׁים יוֹם וְלֵהֲלֵן מוֹכְרֵן בְּבֵית דִּין. אֲלֵמְנָה, בֵּין שְׁהִיא עֲנִיָּה בֵּין שְׁהִיא עֲשִׂירָה, אֵין מִמְשַׁכְּנִין אוֹתָהּ, שְׁנֵאמַר (שם) וְלֹא תִחַבֵּל בְּגַד אֲלֵמְנָה. הַחֹבֵל אֶת הַרְחִים, עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה, וְחִיב מִשׁוּם שְׁנֵי כְלָיִם, שְׁנֵאמַר (שם) לֹא יִחַבֵּל רְחִים וְרִכָּב. וְלֹא רְחִים וְרִכָּב בְּלִבְד אֲמָרוּ, אֶלָּא כָּל דְּבַר שְׁעוֹשִׂין בוֹ אֲכָל נַפְשׁ, שְׁנֵאמַר (שם) כִּי נַפְשׁ הוּא הַבַּיִל:

אָמַר לִיה רַב יְהוּדָה לְרַבִּין בַּר רַב נַחְמָן. רַבִּין אָחִי לֹא תִזְבֹּן אֶרְעָא דְסַמִּיכָא לְמַתָּא דְאָמַר רַבִּי אַבְהוּ אָמַר רַב הוּנָא אָמַר רַב אֶסוּר לוֹ לְאָדָם שְׁיַעֲמוּד עַל שְׂדֵה חֲבִירוֹ בְּשַׁעָה שְׁעוֹמְדַת בְּקַמְתִּיהָ. אֵינִי וְהָא אֲשַׁכְּחִינְהוּ רַבִּי אַבָּא לְתַלְמִידֵיהּ דְרַב אָמַר לְהוּ מָאִי אָמַר רַב בְּהַנִּי קְרָאִי (דברים כ"ח) בְּרוּךְ אַתָּה בְּעִיר וּבְרוּךְ אַתָּה בְּשַׁדָּה בְּרוּךְ אַתָּה בְּכַאֲד וּבְרוּךְ אַתָּה בְּצִאתָךְ. וְאָמְרוּ לִיה הַכִּי אָמַר רַב. בְּרוּךְ אַתָּה בְּעִיר שְׁיֵהָא בֵּיתְךָ סְמוּךְ לְבֵית הַכְּנֶסֶת. בְּרוּךְ אַתָּה בְּשַׁדָּה שְׁיֵהוּ נְכֶסֶד קְרוּבִים לְעִיר.

shall not find your wife in doubt of *niddah* on returning home from your travels; “and blessed will you be [בצאתך] when you go” — that your [צאצאי מעריך] offspring shall be as yourselves. Whereupon he observed: Rabbi Yochanan did not interpret thus, but: “Blessed will you be in the city” — that the privy shall be near to your table, but not the Synagogue. Rabbi Yochanan's interpretation is according to his opinion, that one is rewarded for walking [to a Synagogue]. “And blessed will you be in the field” — that your estate shall be divided in three [equal] portions of grain, olives, and vines. “Blessed will you be when you come, and blessed will you be when you go” — that your exit from the world shall be as your entry; just as you entered it without sin, so may you leave it

without sin! There is no difficulty [of Rav's statement, that one not buy a field near a city and the other seemingly contradictory statement of Rav, that your property should be near the city]; the latter dictum is meant when it [the field] is surrounded by a wall and a hedge [and is thus not subject to viewers]; the former, when it is not so surrounded. “And the Lord will remove from you all illness.” Said Rav: By this, the [evil] eye is meant. This is in accordance with his opinion [expressed elsewhere]. For Rav went up to a cemetery, performed certain charms, and then said: Ninety-nine [have died] through an evil eye, and one through natural causes. Shmuel said: This [verse] refers to the wind. Shmuel follows his views, for he said: All [illness] is caused by the wind. But according to Shmuel, what of those executed by [sword by] the State? — Those, too, were it not for the wind [which enters the wound], an ointment could be compounded for them [which would cause the severed parts to grow together], and they would recover.

וזהר תרומה דף קל"א ע"א

אל ברוך דא סדורא דאתוון ועירין ותקוני כנסת ישראל בכל יומא בצלותא. ובגין דאינון אתוון ועירין לית רווחא ביניהו ואינון תקוני עולימתן דאתוון עם מטרוניתא לגבי מלכא עלאה. קדושה דא דקא מקדשי מלאכי עלאי לאו איהו ביחיד והא אוקימנא. כל קדושה דאיהו בלשון הקדש יחיד אסור ליה למימר. תרגום לעולם ביחיד ולא בסגיאין ויחיד איהו תקונא דיליה ודאי ולא סגיאין. וסימן לרוא דא שנים מקרא ואחד תרגום. שנים לישנא דסגיאין איהו ודאי קדושה דלשון הקדש אסיר איהו ביחיד קדושת תרגום אסיר איהו בסגיאין אלא ביחיד לעולם אחד תרגום תנינן ולא תרין ולא יתיר תרגום אתיא למיעוטא והכי אצטריך דמעלין בקדש ולא מורדין ובתרגום מורדין ולא מעלין. אחד תנינן ולא יתיר ולא מעלין כלל קדושה דא קדושתא דאתקדשת שכנתא וכל אינון רתיבין דילה לאתתקנא לגבי מלכא עלאה. ובגין דאיהו קדושת עלמא תתאה איהו מיושב ולא בעמידה. קדושא אחרא דאחרורי צלותא איהו קדושתא דעלמא

ברוך אתה בבאך שלא תמצא אשתך ספק גדה בשעת ביאתך מן הדרך. וברוך אתה בצאתך שיהיו צאצאי מעריך כמותך. ואמר להו רבי יוחנן לא אמר הכי אלא ברוך אתה בעיר שיהא בית הכסא סמוך לשלחנה אבל בית הכנסת לא. ורבי יוחנן לטעמיה דאמר שכן פסיעות יש. ברוך אתה בשדה שיהו נכסיד משולשין שליש בתבואה שליש בזיתים ושליש בגפנים. ברוך אתה בבאך וברוך אתה בצאתך שתהא יציאתך מן העולם כביאתך לעולם, מה ביאתך לעולם בלא חטא אף יציאתך מן העולם בלא חטא. לא קשיא הא דמהדר ליה שורא ורתוקא הא דלא מהדר ליה שורא ורתוקא. (שם ז) והסיר ה' ממך כל חולי אמר רב זו עין. רב לטעמיה דרב סליק לבי קברי. עבד מאי דעבד. אמר תשעים ותשעה בעין רעה ואחד בדרך ארץ. ושמואל אמר זו הרוח. שמואל לטעמיה דאמר שמואל הכל ברוח. ולשמואל הא איכא הרוגי מלכות. הנך נמי אי לאו זיקא עבדי להו סמא ותמי:

עֲלֶאָה. וּבִגְנִין כִּדְ אִיהִי בְעַמֻּדָה בְּגִין לְאִמְשָׁכָא לָהּ לְתַתָּא וְכָל מְלוֹי דְעֲלָמָא עֲלֶאָה אִיהוּ בְעַמֻּדָה וְלֹא מְיוֹשֵׁב. וּבְכָל הַגֵּי קְדוּשָׁתֵן יִשְׂרָאֵל מִתְקַדְּשֵׁי בְהוּ לְתַתָּא. וְעַל דָּא יִשְׂרָאֵל מִתְקַדְּשֵׁי בְקְדוּשָׁה דְרַתִּיכָא תַתָּא מְיוֹשֵׁב. וּבְקְדוּשָׁה דְרַתִּיכָא עֲלֶאָה מְעוּמַד קְדוּשָׁה אַתְרָא אִיהִי תּוֹסַפֶּת קְדוּשָׁה בְּגִינֵי כִדְ אִיהִי בְתַר צְלוּתָא וּבְגִין דְאִיהִי תּוֹסַפֶּת קְדוּשָׁה עַל קְדוּשָׁתֵן אַתְרָנִין אִיהִי לְבַתַּר צְלוּתָא. וּבְגִין דְכָל חַד וְחַד בְּעֵי לְאִמְשָׁכָא עֲלֵיהּ מַהֲהוּא תּוֹסַפֶּת אַתְתָּקֵן לְכָל יַחֲדָא וְיַחֲדָא קְדוּשָׁתֵן תַּרְגוּם. וְאִי תִימָא הָא אִית בֵּהּ קְדוּשָׁתֵן לְשׁוֹן הַקְּדֵשׁ. הַהוּא לְצַבּוּר לְאַתְתָּקֵדְשָׁא כְלָהוּ בְכָלֵל בְּהַהוּא תּוֹסַפֶּת קְדוּשָׁא. וּבְגִין דְיַחֲדָא לִית לִיהּ רִשׁוּ לְאוּמְרָה בְלִשׁוֹן הַקְּדֵשׁ וְלְאַתְתָּקֵדְשָׁא יַחֲדָא אַתְקִינּוּ לָהּ בְלִשׁוֹן תַּרְגוּם וְאִיהִי בְיַחֲדָא לְאַתְתָּקֵדְשָׁא כָּל חַד וְחַד בְּהַהוּא תּוֹסַפֶּת לְאִמְשָׁכָא עֲלֵיהּ קְדוּשָׁה יַתִּיר. וּכְפָא הוֹלְקִיהוֹן דְיִשְׂרָאֵל דְקָא מִתְקַדְּשֵׁי בְקְדוּשָׁה עֲלֵיהּ בְּגִין דְאִינּוּן דְבִקִּין לְעִילָא דְכַתִּיב (דְּרַבִּים ד') וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בְּיַי אֲלֵהֵיכֶם חַיִּים בְּלָכֶם הַיּוֹם:

Yosef le-Chok

יוסף לחוק

Ethical Teaching:

מוסר

Sha'arei Kedusha, Part 2, Chapter 4

משערי קדושה ח"ב שער ד'

“They [the Sages] sent from there [i.e. from the Land of Israel]: Who has a share in the World to Come? He who is meek and humble, who stoops upon entering and when leaving, who studies Torah constantly, and who does not give himself credit.” (Sanhedrin 88b) In the future, the Holy One, Blessed is He, will be a crown on the head of every righteous person. You might think all of them. However, learn from what the verse says; (Isaiah 28:5) “To the remnant of His people” — only to those who make themselves as a remnant [i.e., of no value or humble (ibid., 111b; Megillah 15b)] In the Zohar on the Torah portion of *Shlach*, it states; The head of the academy began [speaking and said]; Meritorious is one makes himself small in this world, how exalted he is in the World to Come! Whoever is [i.e., makes himself] small [in this world], is great [in the next world]. Whoever is great [in this world], is small. It further states there on the Torah portion of *Terumah*; Why is Yechezkel called the son of Buzi? Because he would belittle (*mibaze*) himself in the presence of anyone who was greater than he. For this he merited to be called “son of man,” which no other person was called. And he was called “*Ram*” [exalted], as is written (Job 32:2), “Brakhel the Buzite of the family of Ram.” And our Rabbis, of blessed memory, said; (Derech Eretz Zuta 8) Why is the Torah compared to water? Because just as water flows only to a low place, so, too, Torah rests only with those whose spirit is low.

שְׁלַחוּ מִתָּם אִיזְהוּ בֵּן הָעוֹלָם הַבָּא עֲנוּתָן וְשִׁפְלָא בְרַךְ שְׂיִיף עֵייל שְׂיִיף נְפִיק וְגָרִיס בְּאוּרֵייתָא תְדִירָא וְלֹא מַחְזִיק טִיבוּתָא לְנַפְשִׁיהּ וְעַתִּיד הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהִיֹּת עֲטָרָה בְּרֵאשׁ כָּל צְדִיק וְכוּלִי. יְכוּל לְכָל תְּלַמּוּד לּוֹמַר לְשָׂאָר עֲמוּ לְמֵי שְׂמֻשִׁים עֲצֻמוּ בְּשִׁירִים וּבְסִפְרֵי הַזּוֹהַר פְּרֻשַׁת שְׁלַח הַכִּי פִתַּח רַב מִתְיַבֵּתָא וּכְפָא אִיהוּ מָאן דְּאֲזַעִיר גְּרַמְיָה בְּהָאֵי עֲלָמָא כְּמַה אִיהוּ רַם בְּהַהוּא עֲלָמָא. מָאן דְּאִיהוּ זַעִיר אִיהוּ רַב וּמָאן דְּאִיהוּ רַב אִיהוּ זַעִיר וְכוּלִי. עוֹד שָׁם בְּפֻרְשַׁת תְּרוּמָה אָמַאי אֲקָרִי יַחְזִקָאֵל בֵּן בּוּזִי עַל דְּהוּא מְבוּזָה גְּרַמְיָה לְגַבֵּי מָאן דְּגָדוּל מִינֵיהּ וְעַל דָּא זְכָה לְמַקְרִי בֵּן אָדָם מַה דְּלֹא אִיקְרִי הַכִּי בַר נֶשׁ אַתְרָא וְאֲקָרִי רַם כְּדַכְתִּיב (אִיּוֹב ל"ג) בְּרַכָּאֵל הַבּוּזִי מִמְשַׁפְּחַת רַם וְכוּ. וְאָמְרוּ רַבּוּתֵינוּ זְכוּרָנָם לְבִרְכָה לְמַה נִּמְשְׁלָה הַתּוֹרָה לְמִים מַה הַמִּים אֵין הוֹלְכִין אֶלָּא לְמַקּוֹם נְמוּךְ כִּדְ אֵין הַתּוֹרָה שׁוֹרָה אֶלָּא בְּמֵי שְׂרוּחֵהּ נְמוּכָה:

הֲלָכָה

Practical Law:**Rambam, Laws of Reciting Shema, Ch. 3**

הַרְמַב"ם הֲלָכוֹת קְרִיאַת שְׁמַע פֶּרֶק ג'

(1) One who recites the *Shema* must wash his hands with water before he begins. If the time for reciting the *Shema* arrived and he cannot find water before reciting it, he should not delay its recital in order to go and look for water, rather he should wipe his hands with earth, with a stone, on a piece of wood, or similar, and then recite the *Shema*. (2) A person may not recite the *Shema* in a bathhouse; in a lavatory, even if there is no excrement present; nor in a cemetery; or next to a corpse. But if he distances himself four cubits from the grave or from the corpse, he is allowed to recite it. If someone recited the *Shema* in a place where one may not say it, he must repeat it. (3) A new lavatory, that is, it was prepared but not yet used, it is permissible to recite the *Shema* opposite it, but not inside it. If a bathhouse is new, it is permissible to recite the *Shema* inside it. If there are two structures, and someone designates one of them to be a lavatory and says about the other; And this one, it is unclear whether or not he is considered to have designated the second one as such. Therefore, a person may not at the outset recite the *Shema* in it, but if he did recite it, he has fulfilled his obligation. However if the person said; This one, too, both of them are designated, and it is forbidden to recite the *Shema* in them. In the courtyard of a bathhouse, which is the area where people are clothed, it is permissible to recite the *Shema* there.

א הַקּוֹרֵא אֶת שְׁמַע רוֹחֵץ יָדָיו בְּמַיִם קֹדֶם שִׁיקְרָא. הִגִּיעַ זְמַן קְרִיאַתָּהּ וְלֹא מָצָא מַיִם קֹדֶם שִׁיקְרָא לֹא יֵאָחֵז קְרִיאַתָּהּ וְיִלְךָ לְבַקֵּשׁ מַיִם אֲלָא מִקְנַח יָדָיו בְּעֶפֶר אוֹ בְּצִרוֹר אוֹ בְּקוֹרָה וְכִיּוֹצֵא בָהֶן וְקוֹרֵא: ב אֵין קוֹרֵין לֹא בְּבֵית הַמְּרַחֵץ וְלֹא בְּבֵית הַכֶּסֶּא אִף עַל פִּי שְׂאִין בוֹ צוֹאָה וְלֹא בְּבֵית הַקְּבֻרוֹת וְלֹא בְּצַד הַמַּת עֲצָמוֹ וְאִם הִרְחִיק אַרְבַּע אַמּוֹת מִן הַקְּבֵר אִם מִן הַמַּת מִתֵּר לְקָרוֹת. וְכֹל מִי שִׁיקְרָא בְּמִקּוֹם שְׂאִין קוֹרֵין בוֹ חוּזֵר וְקוֹרֵא: ג בֵּית הַכֶּסֶּא הַחֹדֵשׁ שֶׁהוּבֵן וְעַדִּיין לֹא נִשְׁתַּמֵּשׁ בוֹ מִתֵּר לְקָרוֹת קְרִיאַת שְׁמַע בְּנִגְדוֹ אֲבָל לֹא בְּתוֹכוֹ. מְרַחֵץ הַחֹדֵשׁ מִתֵּר לְקָרוֹת בְּתוֹכוֹ. הֵי שְׁנֵי בְּתֵימִים זִמָּן אֶחָד מֵהֶם לְבֵית הַכֶּסֶּא וְאָמַר עַל הַשְּׁנֵי זֶה הֵרִי הַשְּׁנֵי סֶפֶק אִם הִזְמִינוּ לְכַף אִם לֹא לְפִיכַף אֵין קוֹרֵין בוֹ לְכַתְּחִלָּה וְאִם קָרָא יֵצֵא אָמַר גַּם זֶה הֵרִי שְׁנֵיהֶם מִזְוֹמְנֵין וְאֵין קוֹרֵאִין בָּהֶם. הִצֵּר הַמְּרַחֵץ וְהוּא הַמִּקּוֹם שֶׁבָּנִי אָדָם עוֹמְדִין בוֹ לְבוֹשִׁין מִתֵּר לְקָרוֹת בוֹ קְרִיאַת שְׁמַע:

TERUMAH FOR THURSDAY

תְּרוּמָה לְיוֹם הַמִּישִׁי

TORAH

תּוֹרָה

יְכוּיִן בְּקִרְיַת חֲמִשָּׁה פְּסוּקִים אֵלוֹ שֶׁהֵם כִּנְגַד הַדְּמִילוּי הַה אַחֲרוֹנָה דִּשְׁם ב"ן לְקִנּוּת הָאֵרֶת רוּחַ מִשְׁבַּת הַבָּאָה

כָּב וְנוֹעַדְתִּי לְךָ שָׁם וְדַבַּרְתִּי אִתְּךָ מֵעַל כָּב וְאֶזְמֵן מִיְמָרִי לְךָ תִּמְנֵן וְאֶמְלֵל עִמָּךְ מֵעַלְוֵי כְּפָרְתָא

(22) It will be there that I shall make appointments with you and I shall speak

RASHI

רַשִׁ"י

(22) וְנוֹעַדְתִּי — *When I fix an appointed time with you, in order to speak to you, it*

(כב) וְנוֹעַדְתִּי. בְּשֶׁאֶקְבַּע מוֹעֵד לְךָ לְדַבֵּר עִמָּךְ אוֹתוֹ